

Göteborgs Stad

Majorna-Linné

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2014-05-26
Diarienummer N135-
0220/14

Utvecklingsavdelningen

Ilona Stehn, Lena Rönnerman
Telefon 365 80 00 (vx1)
E-post: ilona.stehn@majornalinne.goteborg.se

Remissvar ang. motion - Upprustning av Söderlingska Parken och Gathenhielmska trädgården i Majorna

Ärendet

Motion av Kjell Björkqvist (FP) och Ann Catrin Fogelgren (FP) om upprustning av Söderlingska Parken och Gathenhielmska trädgården i Majorna. Stadsdelsnämnden har fått ärendet för yttrande 28 april – 22 augusti 2014.

Förslag till beslut i stadsdelsnämnden Majorna-Linné

Stadsdelsnämnden Majorna-Linné tillstyrker motionen Upprustning av Söderlingska Parken och Gathenhielmska trädgården i Majorna med de synpunkter som framgår av förvaltningens överväganden.

Tjänsteutlåtandet översänds som eget yttrande till Stadsledningskontoret.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Sammanfattning av ärendet

Författarna bakom motionen menar att historiskt betydelsefulla Söderlingska parken och Gathenhielmska trädgården är i behovet upprustning. Framförallt är trädgården förfallen och dess 1700-talskaraktär nästintill helt borta. För att kunna utveckla området menar motionsskrivarna att det är nödvändigt att de två huvudmännen som sköter området, Park- och Naturnämnden och Higab, gemensamt tar fram en utvecklingsplan- och tidplan, med tydliga ansvarsområden mellan sig och förslag till finansiering. Förvaltningen ställer sig positiv till en upprustning och utveckling av området och tillstyrker därför remissen. Det finns dock flera aspekter ur socialt perspektiv som en upprustning och utveckling av området bör beakta, och förvaltningen kan stötta med kunskap i det arbetet.

Bakgrund

Författarna bakom motionen menar att historiskt betydelsefulla Söderlingska parken och Gathenhielmska trädgården är i behovet upprustning. Framförallt är trädgården förfallen och dess 1700-talskaraktär nästintill helt borta. Motionsskrivarna påpekar att parken idag används mest som ett gångstråk mellan Bangatan och Djurgårdsgatan och upplevs särskilt på kvällar som en otrygg plats. De anser att både parken och trädgården behöver en rejäl upprustning för att bli ett trevligt stadsrum för så väl närboende som besökare.

För att göra området attraktivt och till en mötesplats som människor gärna vill besöka vill motionsskrivarna att parken och trädgården utvecklas med till exempel ett café, mer ljus, fler bänkar, blommor med mera. De menar att denna del av Majorna förtjänar att lyftas fram som en tillgång för göteborgarna. Genom att berätta med skyltar i parken vad som hänt under snart 300 år kan historien synliggöras.

Området sköts idag av två huvudmän: Söderlingska parken av Park- och Naturnämnden och Gathenhiemska trädgården av Higab. För att kunna utveckla området menar motionsskrivarna att det är nödvändigt att de två huvudmännen gemensamt tar fram en utvecklingsplan- och tidplan, med tydliga ansvarsområden mellan sig och förslag till finansiering.

Enligt Sociotopkartan för Majorna är det främst boende inom stadsdelen som besöker parken och trädgården. Området har enligt kartan värdena: Grön oas, Kulturhistoria, Lek, Mötesplats och Vila.

Konsekvenser ur ett hållbarhetsperspektiv

Sociala konsekvenser

Sammanhållen stad

Enligt Sociotopkartan bedöms området idag främst locka invånare inom stadsdelen, men Söderlingska parken är sannolikt populär och känd över stadsdelsgränserna. Förvaltningen anser att området har stor potential att dra till sig fler invånare från andra stadsdelar och på så sätt medverka till en mer sammanhållen stad. Genom att få inblick i andras vardag kan vi få bättre förståelse för varandra. Vilka som kan tänkas lockas till området, beror på vilka målgrupper en upprustning och utveckling av området fokuserar på. De goda kommunikationerna till Stigbergstorget genom spårvagn 3, 9 och 11 förstärker platsens möjlighet att vara en integrerande kraft i staden.

Samspel

Söderlingska parken som ligger nere vid Djurgårdsgatan är idag ett populärt utflyktsmål, med stor lekplats, gräsytor och uteplats för kafé Zenith i parken. Gathenhielmska kulturreservatet i mitten av området har ett vitalt föreningsliv som inte minst lockar äldre. Däremot är den övre delen av området, alltså den Gathenhielmska trädgården som idag är park, mer anonym. Gränsen mellan Gathenhielmska husets trädgård, och den offentliga parken utanför utgörs idag ett nedgånget plank. Tittar man in i trädgården ser den övervuxen ut.

En del människor kan tänkas trivas i denna mer ovårdade del av området, medan andra känner sig otrygga. En upprustning kan innebära att värdet av platsen minskar för de människor som har sökt dit på grund av dess mer friare och nedgångna form. En upprustning av trädgården kan å andra sidan ge ett stort värde för de som värdesätter att områdets historia tas till vara och bli ett intressant utflykts- och kunskapsfrämjande mål. En finkänslighet för de olika värdenas samspel i utvecklingen av området kan vara avgörande för hur parken och trädgården används och av vilka grupper.

Vardagsliv

En fungerande och tillåtande park kan vara mycket värdefull för människors vardagsliv, från det att vi är nyfödda till att vi blir gamla. Den kan vara viktig för bebisen som behöver ammas i lugn och ro, för föräldern med barn med spring i benen efter förskola och skola, för den stressade som behöver andningspaus under jobblunchen, för den som inte har ett jobb att gå till och som behöver ett meningsfullt sammanhang. Speciellt viktig är den gröna omgivningen och historiska sammanhanget för de äldre som börjar bli dementa. En upprustning och utveckling av området borde kunna stimulera denna typ av aktiviteter.

Identitet

Majorna är en gammal stadsdel med egen identitet som många är nöjda med och värnar om. En upprustning av parken utifrån dess historiska sammanhang kan ytterligare stärka områdets kulturhistoriska identitet i både Majbornas och övriga göteborgares medvetande.

Barnperspektiv

Sammanhållen stad

Området har vissa barriärer i form av vältrafikerade bilvägar, som Djurgårdsgatan och Bangatan. De är framförallt hinder för de barn som är i gränslandet att börja röra sig på egen hand. Som nämns under sociala konsekvenser har området potential som integrationsstärkare, vilket även borde gälla barn, ungdomar och barnfamiljer.

Samspel, lek och lärande

Redan idag är Söderlingska parken en viktig plats för barns lek och möten med andra barn. Även Gathenhielmska kulturreservatet har aktiviteter som vänder sig till barn, vilket stärker barnens samspel med äldre och bidrar till nya insikter och kunskaper. Lekparken uppe vid Gathenhielmska trädgården ligger dock lite avsides och ensligt, och det kan tänkas att denna plats inte upplevs lika attraktiv och trygg som Söderlingska parken. En upprustad trädgård har dock potential att bli ytterligare en generationsöverbyggande mötesplats, likt Gathenhielmska kulturreservatet funktion idag. Vi vet inte idag om den övre delen är ett viktigt ställe för ungdomar att hänga på, och om en upprustning riskerar värden för denna målgrupp.

Vardagsliv

Parker, och inte minst lekparker, är en viktig del i barns vardagsliv. Det kan vara en lekpaus för det lilla barnet på väg hem från förskolan, eller för det större barnet som går

själv och vars skolväg fortfarande är dess lekväg. De kan vara ett viktiga hängställen för tonåringen som vill vara ute med sina vänner, och som behöver kostnadsfria och tillåtande platser att vara på. En upprustning kan stärka användningen av området utifrån dessa perspektiv.

Identitet

Genom att upprusta och utveckla området utifrån dess historiska arv, borde barnens känsla för områdets identitet kunna stärkas ytterligare.

Hälsa och säkerhet

Bra grönområden främjar enligt Folkhälsomyndigheten, barns psykiska, sociala, fysiska och motoriska utveckling. Vistas barn mycket i grönområden påverkas koncentrationsförmågan positivt, de rör på sig mer och är friskare.

Ekonomiska konsekvenser

Hälsobringande effekter är svåra att sätta i ett kostnadsperspektiv i för hållande till upprustningskostnader, men forskningen visar att grönområden är hälsoförstärkare och därigenom kan ekonomiska vinster göras på sikt.

Miljö-/ekologiska konsekvenser

Förslagets miljö-/ekologiska konsekvenser kan till viss del bero på hur upprustning och utveckling av området genomförs, men troligtvis har detta inga större effekter.

Mänskliga rättigheter och mångfaldsperspektiv

Enligt Folkhälsomyndigheten är barn, ungdomar, äldre, personer med funktionsnedsättning samt grupper med utländsk bakgrund och socioekonomiskt svaga, grupper som är utsatta för hälsorisker i större utsträckning än andra. De har också olika behov och syn på vad som är attraktiva grönområden. Hur dessa grupper kan lockas till området beror på dess upprustning och utveckling.

Jämställdhetsperspektiv

Vissa delar av området kan idag upplevas som otrygga. En upprustning och utveckling av området med detta i beaktande kan vara positivt ur jämställdhetsperspektiv då många kvinnor upplever sig otrygga utomhus. Även områdets framtida innehåll bör beaktas ur jämställdhetsperspektiv.

Förvaltningens överväganden

Förvaltningen ställer sig positiv till en upprustning och utveckling av området och tillstyrker därför remissen. Det finns dock flera aspekter ur socialt perspektiv som en upprustning och utveckling av området bör beakta, och förvaltningen kan stötta med kunskap i det arbetet. Det handlar om att särskilt beakta barn, ungdomar, äldre, personer med funktionsnedsättning samt grupper med utländsk bakgrund och socioekonomiskt svaga, grupper som är utsatta för hälsorisker i större utsträckning än andra. Det handlar även om exempelvis om att inventera befintliga värden och ha dessa i beaktande inför fortsatt arbete, exempelvis genom medborgardialog. Det handlar också om att stärka områdets potential som integrationsstärkare i staden, och som generationsövergripande mötesplats. Även trafiken runt området behöver ses över, då denna typ av barriär har avgörande betydelse för möjligheten att själv ta sig området för de barn som börjar röra sig på egen hand. Ur jämställdhetsperspektiv kan en upprustning och utveckling av området vara positiv om trygghetsfrågor och innehåll även beaktas utifrån detta perspektiv.

Samråd

Information till pensionärsråd och funktionshinderråd. Intervju med ordförande i Majgrabbar och Gathenhielmska Kulturföreningen 2014-05-26.

Samverkan

Information i Förvaltningsövergripande Samverkansgrupp 2014-06-17.

Stadsdelsförvaltningen Majorna-Linné

Thomas Segenstedt

Stadsdelsdirektör

Lena Rönnerman

Utvecklingschef

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Motion till Göteborgs kommunfullmäktige - Upprustning av Söderlingska Parken och Gathenhielmska trädgården i Majorna

Bilaga 2: Intervju med Urban Börjesson, ordf. för Gamla Majgrabbar och Gathenhielmska Kulturföreningen 2014-05-26

Beslutet ska skickas till

Protokollsutdraget och tjänsteutlåtande/yttrandet skickas till Stadsledningskontoret.